

En ovanlig journalist

Joseba Macías

I 20 år har han varit utländsk journalist på Kuba. uruguayanen Fernando Ravensberg, för närvarande korrespondent för BBC Mundo. Han har försökt förmedla något av den kubanska verkligheten till omvärlden i denna tid av förändringar. Ett av hans första arbeten var ett uppdrag för Sveriges radio och teve.

”De skickade hit mig då när hela världen antog att Fidel skulle störtas när som helst. Och de västliga medierna förväntade sig också att regimskiftet skulle bli våldsamt. Jag hade genomlevt slutet på Pinochetsstyret i Chile, hade varit i Perú under Sendero Luminosos tid, hade arbetat i Centralamerika på 80-talet. Så med den erfarenheten tänkte de att jag skulle göra ett bra jobb på Kuba. Så fort jag kom hit insåg jag att verkligheten här hade inget att göra med de föreställningar som frodades i Europa. Så jag försökte förklara vad som egentligen pågick

Jag kommer ihåg ett samtal med min chef som talade om ambassadockupationer i Havanna. Ja, sa jag, på spanska ambassaden har ett tjugotal personer samlats i protest, men att bara 50 meter därifrån drog karnevalen förbi med 300 000 dansande och öldrickande kubaner. Jag såg ingenting som stämde med föreställningarna utomlands. Och jag sa till chefen att vi inte visste ett dugg om det här landet, inte ens vad de har för religion. ”Vad menar du”, sa han, ”de är ju katoliker.” Nej, svarade jag. ”Kom inte och säg att de är ateister?”. Nej, inte det heller, de är macumberer, alla är macumberer.

Och mitt första reportage fick rubriken ”Kubas gudar” och det handlade om santería. Och så började jag försöka ge en annan bild av Kuba. Det var på den tiden vi sprang runt på jakt efter ”folkliga uppror”, stridsvagnar på gatorna, statskupper med mera. På den vägen kom vi till El Cotorro, för det hade sagts oss att hela den stadsdelen hade rest sig. Men det enda vi hittade var folk som åt glass på gatan eller köade för att köpa något.

Det var jobbigt att gå emot strömmen, men i längden vann det visst förtroende. För ett antal år sedan gjorde jag ett reportage om den inhemska oppositionen som ledde till att jag anklagades för att vara ”castrist”. Men det gick bara några år så avslöjade Wikileaks att chefen för USAs intressekontor i Havanna rekommenderade sitt folk att läsa min artikel för att fatta vad det var för slags folk i verkligheten.

Den information kubanska medier erbjuder är dålig och senfärdig, det verkar finnas ett systemfel, som om de som fattar de redaktionella besluten befinner sig långt därifrån. Det finns många duktiga journalister men de styrs uppifrån där kunskapen saknas. Ta bara Wilmar Villars död i fängelse i Santiago de Cuba. Nyheten kom ut tre, fyra dagar senare. Och hans död kom inte som en överraskning. Utländska medier var på hugget med anklagelser om ännu en politisk fånges sväldöd. Och sedan när Granma motsade anklagelserna var det för sent, för defensivt, för demagogiskt. Att han var vanlig kriminell, medan dissidenterna säger att han var en av dem, samtidigt som

det började sägas först någon månad före hans död.

Ett annat exempel är frikännandet av Luis Posada Carriles i Texas. Det tog fyra dagar att informera om det. Och när den svåra köldvågen ledde till att flera personer dog på psykiatriska sjukhuset skickade ingen tidning, radio eller teve dit något journalist för att ta reda på vad som skett. I alla medier i världen är det någon som har kontrollen, vi ska inte låtsas om något annat. Men här befinner den sig långt från landets verklighet.

Jag kommer ihåg en journalistkongress 2009 i Santander i Spanien. Jag tog upp de dubbla måttstockarna de flesta medier använder när det gäller mänskliga rättigheter. Det går inte att kalla Kuba en ”diktatur” och Saudiarabien en ”konstitutionell monarki”. Och jag frågade de närvarande när de senaste dödstraffen hade utmätts på Kuba. ”2003” hade de flesta klart för sig. Sedan dess hade det gått sex år. Och jag frågade hur många som avrättats bara det senaste året i USA, Saudiarabien, Kina och Pakistan? Är det inte konstigt att de kom ihåg vad som hände sex år tidigare på Kuba men inte visste något om resten av världen? Satt i sitt sammanhang ser jag 90 döda kollegor i Colombia. Och tiotals döda kollegor i Mexiko och Honduras. Så vem kan med hedern i behåll påstå att förtrycket är värst på Kuba?”
Översättning och redigering Eva Björklund

